

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

КАФЕДРА ПРОПЕДВТИКИ ДИТЯЧИХ ХВОРОБ

ЗАТВЕРДЖЕНО
Декан факультету, медичного доцент
Полковников Ю.Ф.
« 01 » 06 2021 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ДИТЯЧОЇ КАРДІОЛОГІЇ

назва навчальної дисципліни

Підготовки	магістр педіатрії
Галузі знань	22 охорона здоров'я
Спеціальності	228 Педіатрія
Кваліфікації професійної	лікар педіатр

РОЗГЛЯНУТО на засіданні Ради Студентського Самоврядування Протокол №_01/06____ від «_01_»_06_____2021р.	РОЗГЛЯНУТО на засіданні спільної Вченої ради медичних факультетів Протокол №_9____ від «_01_»_06_____2021р.
--	--

Запоріжжя – 2021

1. Загальна інформація про викладачів:

Підкова Віра Ярославівна – к.мед.н, доцент кафедри пропедевтики дитячих хвороб, verap777@ukr.net

Кафедра: пропедевтики дитячих хвороб

Адреса: вул. Жаботинського, 32, тел. 233-15-46.

2. Назва навчальної дисципліни і кількість кредитів:

«Актуальні питання дитячої кардіології», загальна кількість – 105 годин, лекції – не передбачаються, практичні заняття, семінари – 20 годин, самостійна робота – 75 годин, індивідуальні завдання – 20 годин, кількість кредитів ЄКТС – 3,5.

Вид контролю – залік.

Час та місце проведення:

Практичні заняття проводяться на території кафедри пропедевтики дитячих хвороб та дистанційно із використанням платформи Teams.

3. Пререквізити, кореквізити та постреквізити навчальної дисципліни

Вивченню дисципліни передують наступні:

- анатомія, фізіологія, біофізика, патоморфологія, патофізіологія, фармакологія, хірургія, внутрішня медицина, пропедевтика, педіатрія; кардіохірургія, офтальмологія, імунологія, соціальна медицина.

Знання, здобуті при вивченні дисципліни, необхідні для подальшого навчання в інтернатурі за наступними спеціальностями:

- Лікар загальної практики – сімейна медицина
- Лікар педіатр
- Лікар дитячий хірург
- Лікар дитячий анестезіолог
- Лікар дитячий кардіолог

4. Характеристика навчальної дисципліни

4.1. Призначення навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Актуальні питання кардіології» для студентів 6 курсу передбачає вивчення студентами основ новітніх даних щодо епідеміології серцево-судинних захворювань, їх етіології та патогенезу з акцентом на надбання навичок збору анамнезу, фізикального обстеження, проведенні диференціальної діагностики, аналізу сучасних методів діагностики та лікування, що базуються на результатах міжнародних багатоцентрових досліджень та принципах доказової медицини. Значну увагу приділено профілактичним аспектам кардіології, сучасним даним клінічної фармакології, що застосовуються в лікуванні захворювань серцево-судинної системи. Кардіологія є однією з базових дисциплін

в підготовці лікарів будь-якого профілю, оскільки серцево-судинні захворювання – найважливіша проблема людства у зв'язку зі значною розповсюдженістю та інвалідизацією і смертністю пацієнтів. Кардіологія вивчає особливості патогенезу та закономірності розвитку клінічного перебігу захворювань серцево-судинної системи з використанням комплексного міждисциплінарного підходу до їх лікування, процеси реабілітації після перенесених тяжких судинних захворювань та їх хірургічної корекції, а також основні заходи їх профілактики.

Впродовж вивчення дисципліни студент набуває наступні компетентності:

- інтегральні: Здатність розв'язувати типові та складні спеціалізовані задачі та вирішувати практичні проблеми у професійній діяльності в галузі охорони здоров'я, або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується комплексністю та невизначеністю умов та вимог;
- загальні:
 - Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
 - Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
 - Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
 - Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
 - Здатність приймати обґрунтовані рішення.
 - Здатність працювати в команді.
 - Навички міжособистісної взаємодії.
 - Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
 - Здатність спілкуватись іноземною мовою.
 - Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
 - Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.
 - Здатність діяти соціально, відповідально та свідомо.
 - Прагнення до збереження навколишнього середовища.
 - Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів)
- спеціальні (фахові, предметні):
 - Навички опитування та клінічного обстеження дітей різних вікових груп.
 - Здатність до визначення необхідного переліку лабораторних та інструментальних досліджень та оцінки їх результатів.
 - Здатність до встановлення попереднього та клінічного діагнозу захворювання.
 - Здатність до визначення характеру харчування при лікуванні захворювань дітей.
 - Здатність до діагностування невідкладних станів у дітей.

- Здатність до визначення тактики надання екстреної медичної допомоги дітям різних вікових груп при захворюваннях, що найбільш часто зустрічаються серед кардіологічних хворих.
- Навички надання екстреної медичної допомоги.
- Навички виконання медичних маніпуляцій.

4.2 Мета вивчення дисципліни – навчити студентів своєчасній діагностиці, клініці, лікуванню та профілактиці найбільш поширених захворювань серцево-судинної системи в дитячому віці, які зустрічаються в повсякденній роботі лікаря, набуття професійного рівня готовності майбутніх лікарів до самостійної роботи.

4.3 Завдання вивчення дисципліни - спілкуватися з кардіологічними хворими дітьми та їх батьками, дотримуючись деонтологічних норм та принципів.

- Одержувати об'єктивні дані при дослідженні хворої дитини на серцево-судинну систему, інтерпретувати отримані результати, враховуючи вікові анатомо-фізіологічні особливості.
- Діагностувати найбільш поширені захворювання серцево-судинної системи в дітей раннього і старшого віку, а також стани, що загрожують життю дитини.
- Проводити диференціальну діагностику з захворюваннями, які супроводжуються одним синдромом (ціаноз, задишка, підвищений артеріальний тиск, тощо).
- Складати план лікування, профілактики і прогнозування найбільш поширених кардіологічних захворювань дитячого віку.
- Вирішувати питання про необхідність госпіталізації хворого на серцево-судинну патологію.
- Проводити диспансерний нагляд за дітьми-реконвалесцентами після хірургічних втручань з метою профілактики пізніх ускладнень.

4.4 Зміст навчальної дисципліни

Під час вивчення дисципліни «Актуальні питання кардіології» студенти дізнаються про загальну характеристику хвороби, її положення і місце в структурі загальної захворюваності у дітей; етіологію і основні фази патогенезу, гемодинамічні та патоморфологічні зміни. Клінічну симптоматику, особливості клінічних проявів у віковому аспекті (новонароджених, дітей першого року життя). Основи ранньої діагностики. Диференціальну діагностику. Перебіг, ускладнення, наслідки. Принципи лікування. Показання до госпіталізації, порядок її проведення. Невідкладну терапію на догоспітальному етапі і в стаціонарі. Диспансерний нагляд за реконвалесцентами. Систему профілактичних і протиепідемічних заходів. Основи імунопрофілактики дитячих інфекцій. Лікарську етику взаємовідносин з батьками дитини. Завдання охорони здоров'я в боротьбі за подальше зниження захворюваності у дітей.

зниження інфекційної захворюваності у дітей.

4.5 План вивчення навчальної дисципліни

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 1. Первинна артеріальна гіпертензія у дітей та підлітків. Причини, клініка, діагностика, лікування, профілактика.	3
	Тема 2. Діагностика та лікування недостатності мітрального клапану різної етіології.	2
2.	Тема 3. Діагностика та лікування вад серця у дітей. Класифікація. Клініка. Профілактика.	3
	Тема 4. Методи фізичної реабілітації дітей з вродженими вадами серця після хірургічної корекції.	2
3.	Тема 5 Гостра ревматична лихоманка в дітей. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування, профілактика.	3
	Тема 6. Тактика ведення дітей з порушеннями ритму.	2
4.	Тема 7. Серцева недостатність у дітей як наслідок захворювань на кардити та кардіопатії: діагностика і лікування.	3
	Залікове заняття	2
	Загалом	20

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми
1.	Підготовка до практичного заняття за темою «Первинна артеріальна гіпертензія у дітей та підлітків. Причини, клініка, діагностика, лікування, профілактика» - Опанування методикою вимірювання артеріального тиску - Опанування методикою добового моніторування артеріального тиску (ДМАТ) та навичками інтерпретації ДМАТ. - Опанування навичками інтерпретації ЕКГ за темою
2.	Підготовка до практичного заняття за темою «Діагностика та лікування недостатності мітрального клапану різної етіології» - Опанування навичками трактування даних ехокардіографії (ЕхоКГ) за темою - Опанування навичками інтерпретації ЕКГ за темою - Опанування навичками аналізу біохімічних показників крові (протеїнограма, ревмопроби, показники запального процесу креатинінфосфокінази, тропоніну)

3.	Підготовка до практичного заняття за темою «Діагностика та лікування вроджених вад серця у дітей. Класифікація. Клініка. Профілактика» - Опанування навичками трактування даних ЕхоКГ за темою - Опанування навичками інтерпретації ЕКГ за темою - Опанування навичками аналізу біохімічних показників крові (маркери запалення міокарда, коагулограма)
4.	Підготовка до практичного заняття за темою «Діагностика та лікування набутих вад серця у дітей. Класифікація. Клініка. Профілактика» - Опанування навичками трактування даних ЕхоКГ за темою - Опанування навичками інтерпретації ЕКГ за темою - Опанування навичками аналізу біохімічних показників крові (маркери запалення міокарда, коагулограма)
5.	Підготовка до практичного заняття за темою «Методи фізичної реабілітації дітей з вродженими вадами серця після хірургічної корекції» - Опанування навичками трактування даних ЕхоКГ за темою - Опанування навичками інтерпретації ЕКГ за темою - Опанування навичками фізичних вправ та лікувальної гімнастики за темою
6.	Підготовка до практичного заняття за темою «Гостра ревматична лихоманка в дітей. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування, профілактика.» - Опанування навичками інтерпретації ЕКГ за темою - Опанування навичками аналізу біохімічних показників крові (маркери запалення міокарда, ревмопроби, протейнограма, коагулограма)
7.	Підготовка до практичного заняття за темою «Тактика ведення дітей з порушеннями синусового ритму» - Опанування навичками інтерпретації ЕКГ за темою - Опанування методами лікування з метою відновлення синусового ритму антиаритмічною терапією - Ознайомлення з хірургічними методами лікування даної патології - Вивчення методів профілактики тромбоемболій
8.	Підготовка до практичного заняття за темою «Тактика ведення хворих з атріовентрикулярними блокадами» - Опанування навичками інтерпретації ЕКГ за темою - Опанування навичками тимчасової та постійної електрокардіостимуляції
9	Підготовка до практичного заняття за темою «Гостра серцева недостатність у дітей внаслідок захворювань на кардити; діагностика та лікування». - Опанування клінічними ознаками та методами лікування в залежності від форми СН - Опанування навичками інтерпретації ЕКГ за темою
10	Підготовка до практичного заняття за темою «Хронічна серцева недостатність у дітей внаслідок кардіопатій: діагностика та лікування». - Опанування навичками диференційної діагностики, особливостями лікування - Опанування навичками соціальної адаптації
	Загалом: 75 годин.

Індивідуальні завдання

1	Доповідь реферату на практичному занятті
2	Доповідь історії хвороби на практичному занятті
3	Написання тез, статей

6. Теми для доповідей:

1. Сучасні методи діагностики, ультразвукові методики
2. Сучасні методи діагностики (КТ, МРТ).
3. Фактори ризику раптової дитячої смерті, діагностика предикторів раптової смерті.
4. Нові відомості про враження серця вірусною інфекцією COVID-19: діагностика та лікування.
5. Лабораторні методи діагностики запального ушкодження міокарда
6. Інструментальні методи діагностики вроджених вад судинної системи в дітей (ангіографія, коронарографія, дуплексне сканування вен, магістральних артерій).
7. Хірургічні методи лікування вроджених вад серця
8. Особливості артеріальної гіпертензії у дітей та підлітків.
9. Артеріальна гіпертензія у вагітних.
10. Лікування хронічної серцевої недостатності у пацієнтів з хронічними захворюваннями серцево-судинної системи.

7. Самостійна робота студентів відбувається у вигляді проходження онлайн курсу, оволодіння знаннями відносно тем, віднесених до самостійної роботи, індивідуальні консультації; дистанційне навчання (он-лайн курси, дистанційні форми на базі платформи Teams). Оцінювання ефективності такої роботи відбувається за результатами тестування, розбору історій хвороби, результатів проходження он-лайн курсів.

8. Список літератури

Основна:

1. Діагностика, лікування та профілактика основних кардіологічних захворювань: навчальний посібник для студентів V курсу мед. ВНЗ IV рівня акредитації / За ред. О.М.Біловола, П.Г.Кравчуна, у 2 ч. - Харків, ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2010. – ч.1.- 264 с. - ч. 2.- 200 с.
2. Діагностика, лікування та профілактика основних хвороб кістково-м'язової системи та сполучної тканини: навчальний посібник для студентів V к. мед.ВНЗ IV рівня акредитації / За ред. О.М.Біловола, П.Г.Кравчуна. - Харків, ХНУ ім.В.Н.Каразіна, 2010.-256 с.
3. Діагностика, лікування і профілактика артеріальної гіпертензії у дітей і підлітків (другий перегляд). 2009. Mode of access:

<http://abbottgrowth.ru/files/articles/6036/1277806886711.pdf>. Title from the screen.

4. ЕКГ у практиці = The ECG inPractice = ЭКГ в практике : навч. посіб. / Джон Р. Хемптон ; пер. 6-го англ. вид. О.І. Ромаскевича ; наук. ред. перекладу проф. Н.М. Середюк, О.З. Скаун. — К. : ВСВ «Медицина», 2018. — 560 с. ISBN 978-617-505-713-1
5. Компендіум 2017 – лікарські препарати / під. ред. В.Н. Коваленко. – К.: МОРІОН, 2017. – 2560 с. – ISBN 978-966-2066-71-5.
6. Пропедевтична педіатрія : підручник для студ. вищ. мед. навч. заклдів / В. Г. Майданник, В. Г. Бурлай., О. З. Гнатейко [та ін.] ; за ред. Проф. В. Г. Майданника. – Вінниця : Нова Книга, 2012. – 880 с. : іл.
7. Пропедевтичні основи знань про дитинство : підручник для студентів 3-го курсу медичних факультетів / О.Г. Іванько, О. С. Круть, М. В. Пацера [та ін.] ; за ред. проф. О. Г. Іванька. - Запоріжжя: ЗДМУ, 2020. – 389 с.
8. Первинна артеріальна гіпертензія у дітей та підлітків [Текст] / За ред. В.Г. Майданника та В.Ф. Москаленка - К. 2007.- 390 с.
9. Передерій В.Г., Ткач С.М.Основи внутрішньої медицини. В 3 т. Том 2. «Нова книга», 2009. - 976 с.
10. Серцево-судинні захворювання. Класифікація, стандарти діагностики та лікування / За ред. В.М. Коваленка.-К.:Асоціація кардіологів України, 2008 - 121с.
11. Функціональна діагностика: Підручник для лікарів-інтернів та лікарів – слухачі закладів (факультетів) післядипломної освіти МОЗ України/за ред. О.Й. Жарінова, Ю.А. Іваніва, В.О. Куця. – Київ: Четверта хвиля, 2018. - 736 с.
12. National High Blood Pressure Education Program Working Group on High Blood Pressure in Children and Adolescents The Fourth Report on the Diagnosis, Evaluation and Treatment of High Blood Pressure in Children and Adolescents // Pediatrics. – 2004. – Vol.114, N2. – P.555-576.

Додаткова:

1. Медичні журнали: “Доктор”, “Мистецтво лікування”, “Медицина світу”, “Лікарська справа”, “Ліки України”, “Український кардіологічний журнал”, “Український терапевтичний журнал”, “Український ревматологічний журнал”, “Український медичний часопис”, “ActaMedicaLeopoliensia”, “Science”, “Therapia”.
2. Клінічний протокол санаторно-курортного лікування артеріальної гіпертензії у дітей. Додаток до наказу МОЗ України від 28.05.2009 №364
3. Козак Д. В. Лікувальна фізична культура : посібник / Д. В. Козак, Н. О. Давибіда. – Тернопіль : Укрмедкнига, 2018. – 108 с.
4. Наказ МОЗ України від 24.05.2012 р. № 384 «Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної

допомоги при артеріальній гіпертензії». Артеріальна гіпертензія. Уніфікований клінічний протокол первинної, екстреної та вторинної (спеціалізованої) медичної допомоги.

5. Наказ МОЗ України від 19.07.2005 № 362 «Про затвердження протоколів діагностики та лікування кардіоревматологічних хвороб у дітей». Протокол діагностики та лікування хвороб, що характеризуються підвищеним кров'яним тиском у дітей.
6. Наказ МОЗ України від 12.05.2008 р. № 242 «Про затвердження стандартів санаторно-курортного лікування дітей з соматичною патологією». Стандарт санаторнокурортного лікування дітей з первинною есенціальною гіпертензією.
7. Наказ МОЗ України від 16.09.2011 № 597 "Про затвердження галузевої програми стандартизації медичної допомоги на період до 2020 року".
8. Паври, Бехзад Б. Обмороки: Рук-во для врачей-кардиологов, и врачей неотложной помощи / Бехзад Б. Паври; ред. Александр Викторович Певзнер; пер. Галина Игоревна Гавриленко. - М.: ГЭОТАР-Медиа, 2016. - 176 с.
9. Свінціцький А.С. Діагностика та лікування ревматичних захворювань. – К.: Видавничий дім «Медкнига», 2017. – 372 с.
10. Свінціцький А.С., Мойсеєнко В.О. Діагностика та лікування хвороб нирок. – К.: Медкнига, 2014. – 404 с.
11. Тутченко М.І, Рудик Д.В., Слонецькей Б.І. Діагностика та лікування синдрому портальної гіпертензії. / Монографія. 2017. 148 с.

Інформаційні ресурси

1. [Діагностика та лікування артеріальної гіпертензії у дітей і ...](http://pediatrics.kiev.ua)
<http://pediatrics.kiev.ua> > library > metod
2. [Нові рекомендації щодо діагностики і лікування ...](https://d-l.com.ua)
<https://d-l.com.ua> > pages-5-17
3. [Артеріальна гіпертензія у дітей та підлітків - Здоров'я України](https://health-ua.com)
<https://health-ua.com> > article
4. [АРТЕРІАЛЬНА ГІПЕРТЕНЗІЯ У ДІТЕЙ](http://repo.knmu.edu.ua) <http://repo.knmu.edu.ua> > bitstream >
5. [Наказ МОЗ України від 24.05.2012 р. № 384](https://www.apteka.ua)
<https://www.apteka.ua> > article
6. <http://www.osvita.org.ua> – Освітній портал – все про освіту в Україні.
7. <http://nbuv.gov.ua> – сайт Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського.
8. <http://korolenko.kharkov.com> – сайт Харківської державної наукової бібліотеки імені В. Г. Короленка.
9. <https://www.easyauscultation.com/>
10. <https://www.skillstat.com/tools/ecg-simulator/>,

9. Контроль і оцінювання результатів навчання

9.1. Види та методи контролю: Види: поточний вхідний та вихідний контроль, рубіжний, підсумковий залік, контроль володіння практичними навичками.

9.2. Форми контролю: тестування та бліц-опитування; розв'язування ситуаційних задач; проведення клінічних досліджень; оцінка і трактування клініко-лабораторних та інструментальних обстежень; питання до поточного контролю і заліку; структурований за процедурою контроль практичних навичок; підсумковий контроль: 1 залік. Поточна навчальна діяльність студентів контролюється на практичних заняттях у відповідності з конкретними цілями.

Застосовуються такі засоби оцінки рівня підготовки студентів: тестові завдання, розв'язування ситуаційних задач; вміння проводити огляд пацієнта та оцінювати дані фізикального обстеження, результатів інструментальних досліджень і параметрів, що характеризують функції організму людини, його систем та органів; вміння визначати непрацездатність; вміння спілкуватися з членами родини та складання програм профілактичного, при необхідності лікувального та реабілітаційного напрямку з урахуванням факторів ризику, віку і соціального стану сім'ї.

Для оцінювання поточної навчальної діяльності встановлюється єдина шкала, яка визначає фіксовані значення для максимально можливої та мінімально необхідної кількості балів (110 балів, якщо поточні оцінки – «відмінно» та 60 балів, якщо поточні – «задовільно». До 110 максимальних балів можуть додаватись бали за індивідуальну роботу – не більше 10). Бали за поточну успішність прив'язуються до середньої арифметичної оцінки за традиційною чотирибальною системою незалежно від кількості занять в модулі. При цьому враховуються усі види робіт, передбачені методичною розробкою для запланованої теми.

Студенту, який з поважної причини мав пропуски навчальних занять, вносяться корективи до індивідуального навчального плану і дозволяється відпрацювати академічну заборгованість до певного визначеного терміну. Для студентів, які пропустили навчальні заняття без поважних причин, рішення про їх відпрацювання приймається індивідуально деканом факультету.

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент при складанні підсумкового модульного контролю, становить 80. Підсумковий модульний контроль вважається зарахованим, якщо студент набрав не менше 50 балів.

Оцінка успішності студента з дисципліни є рейтинговою і виставляється за багатобальною шкалою як сума балів за поточну навчальну діяльність та підсумковий модульний контроль і має визначення за системою ECTS та традиційною шкалою, прийнятою в Україні. Максимальна кількість балів при вивченні дисципліни становить 200, в тому числі за поточну навчальну діяльність - 120 балів.

10. Політика курсу: обов'язкове дотримання академічної доброчесності студентами, а саме:

- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.